



Sivistysvaliokunnalle

Suomen Olympiakomitean lausunto kustannustuesta annetun lain muuttamisesta

VIITE: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta (HE 9/2022)

Suomen Olympiakomitea lausuu otsikkoasiassa:

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yritysten määräaikaisesta kustannustuen annetun lain 5 a §:ää (sulkemiskorvaus) ja 5 e §:ää (kustannustuki). Sulkemiskorvauksella kompensoidaan koronapandemian sulkemismääräysten ja yleisötilaisuuksien kieltämisen aiheuttamia vahinkoja, ja kustannustuella kompensoidaan lievempien rajoitusten kielteisiä vaikutuksia.

Olympiakomitea pitää kustannustuen kuudetta kierrosta tärkeänä liikunnan ja urheilun näkökulmasta. Korona-ajan rajoitukset ovat aiheuttaneet mittavia taloudellisia menetyksiä liikunnan ja urheilun toimialan yrityksille. Koronapandemian aikana liikunnan ja urheilun elinkeinotoimintaa on rajoitettu toistuvasti esimerkiksi täyskielloilla ja osallistujamäärärajoituksilla. Siksi liikunnan ja urheilun yritykset tarvitsevat akuutisti valtion taloudellisia tukimekanismeja, joilla varmistetaan toimialan toimintaedellytykset.

Olympiakomitea pitää hallituksen esitystä kustannustuesta tarpeellisenä ja kannattaa esimerkiksi hallituksen esityksessä toteutettavaa omavastuun laskemista. Olympiakomitea kiinnittää kuitenkin lausunnossaan huomiota muutamaan hallituksen esityksen kohtaan, joita toivomme kehitettäväksi eduskuntakäsittelyssä, jotta lain tavoite yritysten toiminnan jatkuvuuden tukemisesta toteutuu mahdollisimman vaikuttavasti ja jotta rajoitusten kohteeksi joutuneiden toimialojen erityispiirteet huomioitaisiin mahdollisimman kattavasti.

SULKEMISKORVAUS

Tilaisuuden järjestäminen yleisöltä suljettuna

Hallituksen esityksessä sulkemiskorvaus koskisi tilaisuuksia, jotka on kielletty pandemiaan liittyvän säädöksen tai viranomaismääräyksen johdosta. Rajoitusten vuoksi monia urheilutapahtumia on kuitenkin jouduttu järjestämään ilman yleisöä perumisen sijaan, mistä on aiheutunut järjestäjille merkittäviä tappioita. Seuroilla on veloitteita osallistua sarjatoimintaan sekä sitoumuksia eri yhteistyökumppanien kanssa. Tällöin käytännössä sarjan keskeyttäminen ja pelien pelaamatta jättäminen tarkoittaisi vielä suurempia tappioita kuin tilaisuuksien järjestäminen yleisöltä suljettuna.

Samalla on huomioitava, että tapahtumia on jouduttu järjestelmään paitsi ilman yleisöä, myös hyvin pienellä yleisömäärällä (esimerkiksi AVI:n päätöksellä muutamalle kymmenelle henkilölle), jolloin on oltu hyvin kaukana taloudellisesti kannattavista tavanomaisista yleisömääristä.

- Olympiakomitea esittää, että sulkemiskorvauksen tulee kohdistua myös niihin tapahtumiin, jotka rajoitusten vuoksi on perumisen sijaan jouduttu järjestämään ilman yleisöä.
- Olympiakomitea esittää, että sulkemiskorvauksen tulee kohdistua myös niihin tapahtumiin, jotka rajoitusten vuoksi on perumisen sijaan jouduttu järjestämään toiminnan normaaliin laajuuteen nähden hyvin vähäiselle yleisömäärälle.



Sulkemiskorvauksen kohdentaminen

Sulkemiskorvaus koskee pieniä yrityksiä, joilla on alle 50 työntekijää. Suurempien yritysten sulkemiskorvauksesta säädettäisiin erikseen myöhemmin esitettävällä lakiesityksellä.

Monet tapahtuma-alan yritykset työllistävät kymmeniä, jopa satoja osa-aikaisia työntekijöitä. Tällaisia toimijoita ovat mm. urheiluseurat, jotka työllistävät esim. liigajoukkueen ja toimitsijoiden lisäksi junioriurheilijoita, osa-aikaisia valmentajia ja laajan joukon osa-aikaisia tapahtumatyöntekijöitä. Tällaiset yritykset ylittävät helposti pienen yrityksen määrittelyssä määrätyn 50 työntekijän enimmäisrajan ja joutuvat odottamaan lainsäädännön jatkoa.

Sulkemiskorvauksen rajauksen takia monet yritykset ovat vaarassa jäädä sen ulkopuolelle ja niiden toiminnan jatkuvuus vaarantuu. Esimerkiksi sarjamuotoiset urheilun toimijat ovat korona-aikana joutuneet erittäin vaikeaan tilanteeseen, sillä niiden on pakko jatkaa sarjamuotoisen urheilun toteuttamista, vaikka niillä ei ole mahdollisuutta pääsylippumyyntiin ja tulonhankintaan. Jatkossa perusteltua olisi, ettei sulkemiskorvausta rajoiteta pieniin yrityksiin, vaan alaa kohdellaan yhdenvertaisesti yritysten koosta riippumatta.

Lisäksi sulkemiskorvaus tulee voida yrityksessä kohdistaa rajoitettuun liiketoiminnan osaan. Sellaiset liiketoiminnan osat, joihin ei ole kohdistunut rajoituksia, sekä sellaiset yrityksen harjoittamat toiminnot kuten juniorikasvatus, jotka eivät ole liiketoimintaa, tulee voida rajata pois sulkemiskorvauksen piiristä, ja näissä toimivat henkilöt yrityksen henkilömäärästä.

→ **Yli 50 työntekijän yrityksille soveltuva sulkemiskorvaus tulisi valmistella viipymättä.**

Siirretyt tilaisuudet

Sulkemiskorvaus ei hallituksen esityksen mukaan koske siirrettyä tilaisuutta. Siirretyn tilaisuuden korvaamisen tulisi kuitenkin olla mahdollista, koska siirretyistä tilaisuuksista on jo syntynyt järjestäjälle kustannuksia, eikä varmuutta tilaisuuden järjestämismahdollisuudesta tulevaisuudessa ole.

→ **Sulkemiskorvaus tulisi ulottaa siirrettyjen yleisötilaisuuksien korvaamiseen.**

KUSTANNUSTUKI

Tukikatto

Sulkemiskorvauksen yritys- ja konsernikohtainen enimmäismäärä on 2,3 miljoonaa euroa, vaikka monissa muissa EU-maissa tukikatto on selvästi korkeampi. Yritykset ovat kärsineet elinkeinotoiminnan rajoituksista jo kahden vuoden ajan. Pitkittyneiden ja voimakkaiden rajoitusten takia yritykset ovat tarvinneet toistuvasti valtion tukea, joten tukikatto on monilla yrityksillä jo täyttynyt. Tämä on johtanut tilanteeseen, jossa rajoituksista kärsineet, kustannustukeen muuten oikeutetut yritykset eivät saa tarvitsemaansa tukea.

→ **Olympiakomitea esittää yritysten kustannustuen tukikatton nostamista 10 miljoonaan euroon.**

Ostavastuu

Hallituksen esityksessä omavastuuta ja liikevaihdon alenemaa koskevaa prosenttia alennettaisiin 30 prosentista 25 prosenttiin. Omavastuun laajentaminen on kannatettavaa kustannustuen vaikuttavuuden lisäämiseksi. Ehdotettu prosentti on kuitenkin vähemmän kuin lausuntoluonnoksessa esitetty 20 prosenttia, jota työ- ja elinkeinoministeriön lausuntokierroksella kannatettiin laajasti.

→ **Olympiakomitea kannattaa omavastuuprosentin pienentämistä.**



Tukikausi

Hallituksen esityksen mukaan tapahtuma-alan yritykselle voidaan myöntää kustannustukea joulukuun 2021 ja helmikuun 2022 väliseltä ajalta. Kuitenkin rajoituksia oli voimassa myös loka-marraskuussa 2021, joten myös tältä ajalta tulisi maksaa kustannustukea.

→ **Olympiakomitea esittää, että kustannustuella korvataan myös loka-marraskuun 2021 menetyksiä.**

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Koronapandemian vaikutukset urheilutapahtumiin ja urheiluun elinkeinona ovat olleet mittavat. Monien seurojen liiketoiminta liittyy pitkälti yleisötapahtumiin, ja näiden rajoittamisesta ja kieltämisestä koituvat taloudelliset menetykset ovat vaarantaneet suomalaista seuratoimintaa. Tällä on laajoja vaikutuksia esimerkiksi jääkiekon junioritoimintaan, jota liigaseurat tukevat merkittäväillä panoksilla. Erityisen paljon haasteita alalle aiheuttaa rajoitustoimenpiteiden vaikea ennustettavuus. Koronarajoitusten tulisi olla tautitilanteeseen nähden oikeasuhtaisia ja niiden tulee perustua tutkimustietoon ja asiantuntijanäkemyksiin.

Liikunta- ja urheiluyhteisö on syvästi huolestunut liikunnan ja urheilun taloudellisesta tilanteesta. Koronarajoitukset ovat aiheuttaneet huomattavia taloudellisia menetyksiä liikunnalle ja urheilulle, joten hallituksen vuoden 2022 ensimmäisen lisätalousarvion määrärahat kustannustukeen ja urheilun tapahtumien tukemiseen ovat kriittisen tärkeitä.

Tukimekanismit tulisi aina ottaa käyttöön välittömästi rajoitusten asettamisen yhteydessä. Samalla on tärkeää huolehtia siitä, että tukea saavat yhdenvertaisesti kaikki rajoitusten kohteeksi joutuneet yritykset, eivätkä mitkään toimijat jää väliin putoajiksi tukimekanismien joustamattomuuden vuoksi.

Lopuksi Olympiakomitea vetoaa, että liikuntaan ja urheiluun kohdistuvista rajoituksista luovuttaisiin kokonaan. Liikuntayhteisö on vahvasti sitoutunut järjestämään toimintaa terveysturvallisesti.

Helsingissä 15.2.2022

Mikko Salonen
toimitusjohtaja
Suomen Olympiakomitea